

Kapesitabin tedavisinin bilirubin ve diğer karaciğer enzimleri üzerindeki etkisi

Fatih Karataş¹, Güneş Deniz Ulaş², Engin Pınar², Fatih İnci¹

¹Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Kliniği

²Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Kliniği

Amaç: Kapesitabin bir oral fluoroprimidindir ve çoğu kanser türünde özellikle karaciğerden itrahinin son derece düşük olması nedeniyle etkin olarak kullanılmaktadır. Kapesitabinin bilier atılım yapan ilaçlar ile doğrudan etkileşip etkileşmediği bilinmemekle birlikte bilier sistem (bilirubin değerleri) üzerine etkisi belirsizdir. Çalışmamızda, kapesitabinin bilirubinler üzerinde etkisi olup olmadığını retrospektif olarak incelemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntemler: Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıbbi Onkoloji Kliniği'nde 2015-2022 yılları arasında çeşitli kanser türlerinden takip ve tedavi olmuş ve kapesitabin almış toplam 450 hastanın verileri hasta dosyalarından retrospektif olarak tarandı. Kapesitabinin hemen önce (<1 hafta) bazal değerleri normal olan 233 hasta çalışmaya dahil edildi ve kapesitabin tedavisi başladıktan 15 gün sonraki serum karaciğer enzim değerleri ve bilirubin değerleri genel grup ve alt gruplarda karşılaştırıldı.

Bulgular: Hastaların ortalama yaşı 67.8 ± 12.3 'dü ve 119 (48.9) hasta kadındı. Gastrointestinal kanserli hastalar çoğunluğu oluştururken 199 (85.4), hastaların 29 (12.9)'u meme ve 25 (10.7)'i diğer kanser tiplerinden oluşmaktaydı (Tablo 1). Kapesitabin sonrası 145 (62%) hastada 0.1 birim ve üzerinde indirekt bilirubin (IBIL) ve 105 (45%)'inde aspartat aminotransferaz (AST) artışı izlendi. Tüm grupta serum ortalama IBIL, direkt bilirubin, total bilirubin ve AST değerlerinin bazale göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde arttığı ($p < 0.001$), gamaglutamil transferaz, alkalen fosfataz, alanin aminotransferaz değerlerinde ise anlamlı bir far olmadığı saptandı ($p > 0.05$) (Tablo 2). Bilirubinlerdeki anlamlı artışın cinsiyet alt gruplarında ve gastrointestinal kanserler olan ve olmayan hastalarda da benzer şekilde farklı olduğu saptandı.

Sonuç: Kapesitabin tedavisinin erken sonuçlarına göre, kapesitabinin direkt ve indirekt bilirubin düzeylerinde patolojik düzeylere erişmese de cinsiyet ve kanser tipinden bağımsız şekilde artışa yol açtığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre kapesitabinin UDP-glukuronidaz enzimi ve AST ile doğrudan etkileşiyor olabilir. Bu nedenle, kanser hastalarında safra yollarından itrah edilebilecek ilaçların kullanımında oluşabilecek ilaç-ilac etkileşimi ve komplikasyonların gelişme riskinden dolayı kapesitabinin bu olası etkisi akılda tutulmalıdır. Çalışmamızın verilerinin doğrulanabilmesi ve bu sonuçların sağkalıma etkisinin incelenebilmesi için randomize prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Kapesitabin, karaciğer, enzim, bilirubin

Table 2. Kapesitabin tedavisi öncesi ve sonrasındaki serum bilirubin ve karaciğer enzim değerlerinin karşılaştırılması (Paired samples T testi).

Veri Tablosu	TBİL.1	TBİL.2	P	DBİL.1	DBİL.2	P	AST.1	AST.2	P	ALT.1	ALT.2	P	ALP.1	ALP.2	P	GGT.1	GGT.2	P	GGT.1	GGT.2	P	GGT.1	GGT.2	P
Yaş (Ortalama)	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99	67.8	67.8	0.99
Kadın (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
Kanser Türü	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99	199	199	0.99
GGT.1 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.2 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.1 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.2 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.1 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.2 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.1 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.2 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.1 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99
GGT.2 (Ortalama)	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99	119	119	0.99

Table 2. Kapesitabin tedavisi öncesi ve sonrasındaki serum bilirubin ve karaciğer enzim değerlerinin karşılaştırılması (Paired samples T testi).

Tablo 1. Hastaların demografik verileri

Variables (N=233)	
Age (years), mean±SD	67.8±12.3
Gender, n (%)	
Female	119(48.9)
Male	114(51.1)
Cancer type, n (%)	
Rectal	48(20.6)
Colon	88(37.8)
Gastric	43(18.5)
Breast	29(12.4)
Other	25(10.7)
Gastrointestinal cancer, n (%)	
Yes	199(85.4)
No	34(14.6)
Stage	
Early	113 (48)
Advanced	62 (26)
Missing	58 (24)

Table 1. Hastaların demografik verileri